

Šrí Sádhu Óm a otázka „Kdo je džňánin“?

Michael James

zveřejněno na www.rudolfskarnitzl.cz

(přeloženo z časopisu The Mountain Path, číslo I, 1993)

Šrí Sádhu Óm

Mnoho nových návštěvníků Ramanášramu si v padesátých a šedesátých letech minulého století kladlo otázku: „Ještě stále tu žijí staří stoupenci Šrí Bhagavána. Který z nich dosáhl *džňány* (poznání) prostřednictvím jeho milosti?“ Někteří lidé se takto ptali z pouhé zvědavosti. Ale ryzí aspiranti, kteří se upřímně snažili praktikovat učení Šrí Bhagavána, si kladli tutéž otázku s nadějí, že setkáním s nějakým seberealizovaným stoupencem Šrí Bhagavána získají další vedení a povzbuzení ve svém úsilí na cestě Šrí Bhagavána.

Nicméně tato otázka nově příchozích často vedla k polemice, protože jistí starší stoupenci o sobě prohlašovali, že *džňány* dosáhli, případně to tvrdili o jiných, přičemž další stoupenci to popírali. Takže když návštěvníci kladli tyto nebo podobné otázky Šrí Sádhu Ómovi, ten zpravidla odpověděl: „Proč se snažíte získat poznání o jiných lidech? Dokonce, i když usoudíte, že určitý člověk je *džňáninem*, vždy tu bude prostor k tomu, aby se ve vaší mysli objevily pochyby. A když se budete snažit tyto pochyby vyjasnit tím, že se budete ptát na názor dalších lidí, pak to snadno povede ke sporům a hádkám, a vy tím budete ještě více zmateni. Proč byste měli vytvářet zmatek, pochyby a diskuze? Existuje jeden *džňánin*, o jehož dosažení není žádných pochyb nebo sporů, a tím je Šrí Bhagaván. Cožpak vám tento *džňánin*,

o jehož dosažení nelze pochybovat, nestačí? Z celého srdce mu důvěřujte a jeho vedení a jeho povzbuzení hledejte ve svém nitru. Jedině tak skončí všechny vaše pochybnosti a zmatky. Pokud hledáte vedení a povzbuzení přímo u něj, a to tím, že stáčíte svoji mysl pryč od jiných lidí směrem k němu, když Šrí Bhagaván vždy září ve vašem Srdci jako světlo pravého poznání, pak vás zajisté nikdy nezklame a poskytne vám veškerou pomoc, o kterou žádáte.“

Někteří lidé však nebyli zcela přesvědčeni, nebo spokojeni ani po vyslechnutí těchto povzbuzujících slov Šrí Sádhu Óma, a proto stále kladli otázky na téma – jak může člověk rozeznat *džňánina*. Jako odpověď na jeden takovýto dotaz složil Šrí Sádhu Óm počátkem 60. let minulého století jedenáct tamilských veršů, které byly později pod názvem *Nar Dnani?* (Kdo je *džňánin*?) zahrnuty do sbírky *Sádhanai Sáram* jako verše 340 – 350. Následuje překlad těchto veršů.

(Autorem vysvětlujících poznámek v závorkách u těchto jedenácti veršů je pravděpodobně Michael James. Pozn. překl.)

1. Je to intelekt, který prohlašuje „tento člověk je *džňáninem*, tamten člověk je *adžňáninem* (neosvíceným). Je to intelekt, který rozhoduje mezi poznáním (*džňánou*) a nevědomostí (*adžňánou*). *Džňánin* je pouze jeden! Proto, je-li *džňánin* zřehen myslí (jako jedna osoba), nebo je poznáván jako vícero osob, je takovéto poznání vždy výsledkem *adžňány* (nevědomosti).

2. Ty (mysl, která spatřuje ostatní) jsi sám o sobě pouhou myšlenkou. Proto i člověk, který ti říká, aby ses stal osvícenou bytostí neboli *mahátmou*, je jen jednou z mnoha myšlenek, které jsou myšleny tebou – první myšlenkou (myšlenkou já)! Jak může tato myšlenka – pouhý, klamavý produkt nevědomosti (*adžňány*) – být svrchovaným *átmadžňáninem*? Takto přemýšlej a poznej tuto pravdu.

3. Slova „je to osvícený člověk, je to *džňánin*, já to vím“ nejsou pravdivá. Nepravdivá jsou dokonce i slova „všichni lidé jsou *džňániny*“, protože spatřovat existenci mnoha lidí je známkou nevědomosti. Ve skutečnosti existuje jen jediná osoba; tou jsi ty. Poznej, že tomu tak je.

4. Z pravého náhledu *džňánina* neexistuje *adžňánin* (protože zde není nikdo jiný, než on sám). *Adžňánin* (když ukazuje na čísi tělo a říká „tento člověk je *džňánin*“) přisuzuje pojem *džňánin* pouze tělu. V důsledku tohoto chybného náhledu, kdy *adžňánin* považuje *džňánina* za tělo, se stává tím, kdo ve svém pohledu místo *džňánina* vidí *adžňánina*.

5. I když navštívíš nepřeborné množství *mahátmů* (realizovaných mudrců), kteří mohou vládnout všemi osmeronásobnými okultními silami (*ášta siddhis*), pamatuj, že pouze ten, kdo stáčí tvoji pozornost k pravému Já – Self, když říká „nedovol svojí mysli, aby následovala tyto kejklíře, ale stoč ji dovnitř“ je pravým *mahátmou*.

6. Jen ať lidé odcházejí do vysokých Himalájí a do pralesů hledat *mahátmy*. Ty však místo toho vstup do Srdce stočením se dovnitř při hledání: *Kde jsem já?* Tím se staneš blaženým pravým Já (*sukhátmasvarúpa*). Pak všichni, které jsi zevně spatřoval jako *mahátmy*, budou vnitřně zažíváni jako tvoje vlastní pravé Já (*átmasvarúpa*). Takové je učení poskytnuté Bhagavánem Šrí Ramanou.

7. Bez poznání sebe sama není možné žádným způsobem poznat skutečného *tapasviho* (*džňánina*, který stále přebývá v egu prostém stavu spočívání v sobě samém, což jediné je skutečný *tapas* – duchovní úsilí). Proto (když odhodíš veškeré marné úsilí zevně poznat *mahátmu*) drž se pevně nejvyššího a smysluplného úsilí všimnout si pravého Já, což zničí zdánlivý pocit „já jsem jedinec (*džíva*)“.

8. Proto, vyvstane-li napříště nějaká myšlenka ohledně určení, zda je někdo *džňáninem*, nebo *adžňáninem*, okamžitě tuto myšlenku odmítni zkoumáním: Kdo jsem já, jenž posuzuje stav jiných? Tímto – stočením mysl do nitra a její intenzivní fixací na zdroj – ponoříš svoji mysl do Srdce, do zdroje, z něhož ona myšlenka povstala.

9. Zanecháš-li úsilí poznat, zda někdo je *džňáninem*, či není, a místo toho zkoumáš: Kdo je ten, jenž vnímá, že tato osoba existuje?, pak odpovědí bude poznání: Jsem to já. Pak ihned zkoumej: Co je toto vystupující já? Tím vysvitne skutečný *džňánin* (jako jasné poznání vlastního pravého Já, jako Já jsem Já).

10. Je-li někdo *džňáninem*, co to pro nás znamená? Dokud neznáme naše pravé Já, neplyne z toho pro nás žádný prospěch. Důsledkem zkoumání je poznání, že *džňána* sama o sobě je *džňáninem*. *Džňánin* není lidskou formou. Je jen svrchovaným prostorem čistého vědomí. Tento svrchovaný prostor je naší skutečnou podstatou.

11. Jedině sebezkoumání zničí malichernou mysl, která se snaží zjistit: Je tento člověk *džňáninem*, nebo je *džňáninem* tamten? *Džňána* (čisté vědomí sebe sama – Já Jsem – které zůstává po té, co byla mysl takto zničena), jež září jako jediné (prostého něčeho jiného) a která nevyvěrá a nevystupuje jako „já jsem toto“ či „já jsem tamto“ je sama o sobě *džňáninem*. Pouze takovéto nazření *džňánina* prostřednictvím ticha (stavu, která je prostý myšlenek a který zůstává, když je mysl zničena) je jediným správným zřením *džňánina*.

Ovšem i tak se někteří návštěvníci, kteří nedokázali plně ocenit jemné a hluboké pravdy, odhalené Šrí Sádhu Ómem v těchto verších, přímo ptali: „Dobrá, o druhých lidech nám nechcete nic říct. Ale copak nemůže promluvit o sobě? Řekněte nám, otevřeně a upřímně, dosáhl jste stavu *džňány*, kterou tak jasně a živě popisujete v oněch verších?“ Šrí Sádhu Óm, když odpovídal na podobné otázky ohledně jeho vlastního stavu dosažení, se obvykle usmíval a říkal: „Nevím! Pokud chcete znát odpověď, musíte se zeptat samotného Šrí Bhagavána!“ A když se tím tázající nedal odbýt, pak Šrí Sádhu Óm vysvětloval: „Pokud by mi

Šrí Bhagaván udělil *džňánu*, jak bych mohl zůstat jako oddělená individualita, která by věděla, že dosáhla, natož abych dokonce jiným říkal: Já jsem dosáhl?“

Tímto způsobem měl Šrí Sádhu Óm ve zvyku dokázat příkladem velkou pravdu, sdělenou Šrí Bhagavánem ve verši 33 *Ulladu Narpadu*: „Říkat 'Mám poznání sebe sama', či 'Nemám poznání sebe sama', je směšné.“ A také ve druhém verši *Šrí Arunáčala Aštakam*: Když jsem uvnitř myslí zkoumal: 'Kdo je ten, kdo vidí', pak vidoucí přestal existovat a spatřil jsem to, co zůstalo. Mysl (nyšní) nevystoupí, aby prohlásila: 'Já spatřuji'. (Proto) jak by mohla mysl říci: 'Já nespátřuji'. Kdo má schopnost sdělit toto (stav sebepoznání) řečí, když v pradávných časech jsi (dokonce) i ty (*Arunáčala ve formě mudrce Dakšinamurtiho – pozn. překl.*) odhalila onen stav bez mluvení... (pouze tichem).

Přátelé a návštěvníci se však stále ptali Šrí Sádhu Óma na stav jeho dosažení, ptali se jej, zda dosáhl stavu *džňány*, kdy to bylo či jak to bylo. Šrí Sádhu Óm se odpovědi vždy vyhnul. Rovněž, čteme-li jeho rozsáhlé, obsažné verše, je těžké nalézt nějaké verše, o kterých můžeme prohlásit, že v nich Šrí Sádhu Óm výslovně či kategoricky tvrdí, že dosáhl stavu *džňány*. Jistěže existují určité verše, v nichž jemně naznačuje stav dosažení, ale ani tyto verše nepředstavují jasné sdělení. Například ve sbírce *Šrí Ramana Sahásram*, což je jeho *magnum opus* (vrcholné dílo) je tisíců modliteb ke Šrí Bhagavánovi s prosbou o *džňánu*. V závěrečné kapitole díla *Arulai Vijattal* (Podivuhodná milost Šrí Bhagavána) Šrí Sádhu Óm ve verši 960 říká:

Och pane Ramano, božský tygře, který jsi mě uchvátil ve své tlamě, již jsem zemřel, nebo ještě žiji? Mám na Tebe zapomenout? Nic nevím. Co se se mnou stalo po té, co jsi mě chytil? Jen ty sám to můžeš říci.

I když Šrí Sádhu Óm sám nikdy nepodal výslovný popis svého vlastního stavu dosažení, ať už ve své poezie, nebo v rozhovorech s přáteli, nepopíral možnost, že někteří *džňáninové* mohou poskytnout jasné a zřejmé sdělení o svém dosažení, zejména pak ve své poezii. Když se jej například přátelé ptali ohledně stavu dosažení Šrí Muruganara, Šrí Sádhu Óm je bez zaváhání odkazoval na tisíce jeho veršů, v nichž Šrí Muruganar vyjevil vznešený stav, který mu poskytla milost Šrí Bhagavána. Stoupenci, kteří chtějí více pochopit a ocenit hlubokou úctu, kterou měl Šrí Sádhu Óm ke stavu dosažení Šrí Muruganara si mohou přečíst článek *Šrí Muruganar – pravá ruka Šrí Bhagavána*, který je sestaven z výňatků tamilských veršů Šrí Sádhu Óma a který byl zveřejněn v knize *Ramanův Muruganar* na stránkách 54 – 93. Z výše uvedených textů a z dalších spisů Šrí Sádhu Óma je zřejmé, že Šrí Muruganar neměl žádný individuální pocit konajícího a byl činný jen jako ega prostý nástroj používaný Bhagavánovou milostí, aby tak naplnil zvláštní úkol v poskytování duchovního vedení a podpory všem vážným aspirantům, kteří se upřímně snaží sledovat cestu, jež Šrí Bhagaván celému světu odhalil.

Třebaže je skutečností, že Šrí Muruganar byl nástrojem Bhagavánovy milosti, Šrí Sádhu Óm měl ve zvyku nás varovat, že tato skutečnost není bezpodmínečně pravdivá ve všech případech lidí, kteří o sobě prohlašují, že dosáhli sebepoznání, protože zde budou vždy určité osoby, kteří vydávají tato falešná prohlášení proto, aby získali osobní slávu a ocenění druhých lidí. Tamilské přísloví: *Kandavar vindilar, vindavar kandilar*, které znamená: *Ti, kdož*

nazřeli, nemluví. Ti kdož mluví, nenazřeli, představuje vsutku přírodní zákon v duchovní oblasti, kde mudrci jako Manikkavachakar a Šrí Muruganar jsou velice ojedinělou a zvláštní výjimkou.

Proto Šrí Sádhu Óm často říkal: „Opravdu existuje mnoho stoupců Šrí Bhagavána, kteří jeho milostí získali *džňánu*, ale většina z nich nikdy své dosažení druhým lidem neodhalí, a tak zůstanou pro svět navždy neznámí. Šrí Muruganar je mezi těmito stoupci vzácnou výjimkou v tom, že byl speciálně zvolen Šrí Bhagavánem coby čisté řečiště, skrze něž proudí skvostné a mystické práce Šrí Bhagavána, které mají být světu zjeveny. Skrze tuto požehnanou básnickou invenci Šrí Muruganara nám Šrí Bhagaván vyjevil nesmírné množství hlubokých a jemných pravd o stavu *džňány* a o tom, jak je tento stav dosažitelný jeho milostí. Pravdy, odhalené skrze poezii Šrí Muruganara, dosud nikdy nebyly přístupné v podobném rozsahu a je pravděpodobné, že tomu tak už nebude ani u žádného mudrce, který po něm přijde. (*Myšlen je textový rozsah díla, týkající se učení Bhagavána – pozn. překl.*)

Šrí Sádhu Óm po několik let sbíral, třídil a upravoval nesmírný poklad veršů Šrí Muruganara, aby je tak zachoval pro příští generace. Šrí Sádhu Óm dobře věděl, že vše, co má být světu odhaleno o milosti *sadguru* a o stavu vnitřní zkušenosti, dosažené jeho milostí, již bylo Šrí Bhagavánem sděleno prostřednictvím poezie Šrí Muruganara, a to je zřejmě jeden z důvodů, proč Šrí Sádhu Óm sám nikdy neskládal verše o svém vlastním dosažení a také nikdy nepřiznal, že čehokoli dosáhl, i když byl tázán opravdovými aspiranty a přáteli.

Jsem člověk, jehož láska a obdiv ke Šrí Sádhu Ómovi je v kruhu stoupců Šrí Bhagavána dobře známa. Stoupci, kteří v dnešní době nově nastupují cestu Šrí Bhagavána, se mě proto často ptají: „Byl Sádhu Óm *džňáninem*?“ Na takové otázky obecně odpovídám: „Jaký je užitek, povím-li, že je *džňáninem*? Na světě je mnoho lidí, kteří sami sebe prohlašují za *džňániny*, nebo tak činí jejich stoupci. Takže pokud bych řekl, že je *džňáninem*, pouze bych jej přidal na dlouhý seznam těchto osob, když u mnoha z nich lze o jejich dosažení pochybovat. Jak mohou mít má slova větší váhu, než slova jiných, kteří říkají: 'Ten či ten je *džňáninem*?' Proč bychom měli připustit, že je někdo *džňáninem*, jen proto, že to tvrdí někdo jiný? My sami musíme s otevřenou myslí nebo naší vlastní silou rozlišování přijít na to, jestli lze konkrétní osobu přijmout jako *džňánina*. Pokud si opravdu přejete porozumět vnitřnímu stavu Šrí Sádhu Óma, měli byste číst jeho spisy a nesčetné verše adresované Šrí Bhagavánovi, v nichž klade svoji lásku k jeho nohám. A také jeho další prozaická a básnická díla, adresovaná těm, kdo k němu přišli hledat objasnění a hlubší porozumění, aby dokázali správně sledovat učení, poskytnuté světu Šrí Bhagavánem. Dokážete-li zakusit a ocenit vše stravující lásku Šrí Sádhu Óma ke Šrí Bhagavánovi a úžasnou průzračnost jeho učení, která je jasně vyjádřena ve všech dílech Šrí Sádhu Óma, pak budete sami schopni se rozhodnout a dojít k pevnému posouzení ohledně stavu jeho vnitřního dosažení. Pak budete schopni si vytvořit správné porozumění a jasné přesvědčení ve své mysli, a to je více, nežli vám já sám, nebo někdo jiný může o Šrí Sádhu Ómovi říct.

Mnoho stoupců Šrí Bhagavána, kteří měli důvěrný kontakt se Šrí Sádhu Ómem, nebo důkladně studovali jeho spisy, ať už starší či noví, věří, že Šrí Sádhu Óm je *džňáninem*

a někteří z nich své pevné přesvědčení vyjádřili i veřejně. Například Šrí Nátanánada Svámí, velmi starý stoupenec Šrí Bhagavána, který byl se Šrí Sádhu Ómem v blízkém kontaktu po mnoho let, jasně vyjádřil své přesvědčení o jeho dosažení, a to v jednom ze svých veršů, kde jsou slova: „Ó drahý, v odměnu za nejvyšší spokojenost Sádhu Óm navždy dosáhl dokonalého klidu myslí v *bhúma* (ve stavu *brahman*).“ A mnoho z mladších stoupenců Šrí Bhagavána zcela samostatně přijali toto přesvědčení po přečtení písní a vysvětlujících próz, sepsaných Šrí Sádhu Ómem.

Nelze však očekávat, že všichni stoupeneci Šrí Bhagavána budou mít možnost číst díla Šrí Sádhu Óma do také hloubky, aby získali potřebný hluboký náhled do jeho vnitřního života, a z tohoto důvodu je přirozené, že jsou schopni si všimnout jen jeho skromného a zdánlivě obyčejného vnějšího života. Mnozí tak nepocítí silný popud vážit si jej jako toho, kdo byl požehnán dosažením *džňány* skrze milost Šrí Bhagavána. Samozřejmě že není nutné, aby všichni stoupeneci správně rozuměli vnitřnímu stavu Šrí Sádhu Óma. Pokud si Šrí Bhagaván přeje, aby určitý stoupenec získal duchovní prospěch prostřednictvím Šrí Sádhu Óma a jeho drahocenných a rozmanitých spisů, pak milost Šrí Bhagavána v srdci takového stoupence zcela jistě roznítí jasný úsudek k ocenění vnitřního stavu Šrí Sádhu Óma. Je jisté, že bez pomoci milosti Šrí Bhagavána nemůže nikdo správně porozumět a správně ocenit vnitřní stav dosažení jakéhokoli *džňánina*. Proto, jak Šrí Sádhu Óma často zmiňoval, důležité není, abychom všichni správně chápali stav ostatních lidí, ale abychom vyvinuli opravdové úsilí stočit naši mysl dovnitř, pro přesné pochopení našeho vlastního, skutečného stavu. Máme-li upřímnou snahu si takto počínat a vyvineme-li pravé úsilí pro porozumění našeho vlastní stavu, pak jakákoli vnější pomoc a v jakékoli formě, kterou budeme potřebovat (například vedení a povzbuzení od nějakého seberealizovaného stoupence Šrí Bhagavána) nám bude milostí Šrí Bhagavána automaticky poskytnuta.